

101446 - Cerrah bir doktor, kış mevsiminde namaz vakitlerinin birbirine yakın olması sebebiyle namazını nasıl kılmalıdır?

Soru

Ben, ameliyat sırasında veya sonrasında namaz konusundaki cevabınızı okumuştum. Ben, bayan doktor olarak çalışmaktayım. Kış mevsiminde gündüz süresi gerçekten çok kısa olmaktadır. Öyle ki akşam namazının vakti, saat 17.00'de girmektedir. Bunun içindir ki namaz vakitleri arasındaki süre gerçekten çok kısa olmaktadır. Cerrah bir doktor, bu kısa süre içerisinde işinde nasıl muvaffak olacağını bilemiyorum. Bu sebeple ben, namazın kaza olarak edâ edilmesinin daha fazîletli olacağına inanıyorum. Bu konudaki görüşünüz nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Beş vakit namazların, Allah Teâlâ'nın emrettiği gibi vakitlerinde edâ edilmesi gerekir. İki namazı birleştirmeyi mübah kılan özrün (mazeretin) dışında namazın, vaktinden sonraya bırakmak (ertelemek) câiz değildir.

Nitekim Allah Teâlâ namazın vakitleri konusunda şöyle buyurmuştur:

[إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا] سورة النساء من الآية: 103 ...

"...Çünkü namaz, bilinen vakitlerde müminlerin üzerine farz kılınmıştır." (Nisâ Sûresi: 103)

Namaz konusunda gevşek davranmak ve özürsüz olarak onu vaktinden sonraya bırakmak, büyük günahlardan birisidir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[فَخَلَفَ مِنْ بَعدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا] سورة مريم الآية: 59

"Onların (kendilerine nimet verilen o kimselerin) ardından namazı (tamamen) bırakan(veya namazı vaktinden sonra bırakan veyahut da namazın rükünlerini ve farzlarını terk eden) ve şehvetlerine uyan bir nesil geldi. İşte onlar, bu azgınlıklarının karşılığını (cezâsını cehennemde) göreceklerdir." (Meryem Sûresi: 59)

Abdullah b. Mes'ud -Allah ondan râzı olsun- âyette geçen "Ğayy" hakkında şöyle demiştir:

"Ğayy; cehennemde, dibi çok derin ve tadı çok pis olan bir vâdidir."

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ikindi namazını kasten terk etmek hakkında şöyle buyurmuştur:

[مَنْ تَرَكَ صَلَاةَ الْعَصْرِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ.] رواه البخاري

"Her kim, ikindi namazını (kasten) terk ederse, ameli boşa gider." (Buhârî; hadis no: 553)

Öğle ve ikindi namazı ile akşam ve yatsı namazını, cem-i takdim veya cem-i tehir olarak birleştirerek kılmaya gelince, ilim ehlinin açıkladığı özürler (mazeretler) gereğince câizdir. Bu özürlerden birisi de ümmetin üzerinden sıkıntı ve zorluğun kaldırılmasıdır.

İşte burada zikrettiğim şey için buna uygundur. Cerrah bir doktor, ameliyatın uzun sürmesinden dolayı ameliyattan geç çıkmaktan endişe ederse, örneğin yatsı namazının vakti bitmiş olarak ameliyattan çıkarsa, bu takdirde akşam ve yatsı namazını cem-i takdim olarak birleştirerek akşam namazı vaktinde kılar. Eğer akşam namazından önce ameliyata girecekse ve yatsı namazının vaktinin bitmesinden önce ameliyattan çıkacaksa, bu takdirde akşam namazını erteleyip ameliyattan çıktıktan sonra yatsı namazıyla birlikte cem-i tehir olarak kılar. Aynı şekilde öğle ve ikindi namazını da bu şekilde kılar.

Bunun delili, İbn-i Abbas'ın -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet ettiği şu hadistir:

جَمَعَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ وَالْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ بِالْمَدِينَةِ فِي غَيْرِ خَوْفٍ وَلَا مَطَرٍ. قِيلَ لِإِبْنِ عَبَّاسٍ: [لِمَ فَعَلَ ذَلِكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: قَالَ: كَيْ لَا يُحْرِجَ أُمَّتُهُ.] رواه مسلم

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Medine'de hiçbir korku olmaksızın ve yağmur yağmaksızın

öğle ve ikindiye, akşam ve yatsıyı birleştirerek kıldı.

"İbn-i Abbas'a:

- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- niçin böyle yaptı? Diye sorulunca o şöyle demiştir:

- Ümmetine zorluk ve sıkıntı vermemek için böyle yaptı."(Müslim; hadis no: 705)

Sıkıntı ve zorluk ne zaman bulunursa, öğle ve ikindi namazı ile akşam ve yatsı namazını birleştirmek câiz olur. Sabah namazı ise, kendisinden önceki veya sonraki hiçbir namazla birleştirilmez.

Namazın dîndeki yeri ve önemi çok büyüktür. Namaz, kulun, kıyâmet günü amelinden ilk hesaba çekileceği şeydir. Bu sebeple onu muhafaza etmek, ona özen göstermek ve önem vermek gerekir.

Allah Teâlâ'dan sizi muvaffak kılmasını dileriz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.